

UDK:81-13(81-139)

Gulshod SHARIPOVA,

Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti tayanch doktoranti

E-mail: sharipovagulshod123@gmail.com

Renessans ta'lim universiteti professori, f.f.d L.Raupova taqrizi asosida

IMPORTANCE OF INTERACTIVE METHODS IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Аннотация

This article talks about the importance of language learning today and the role and importance of advanced technologies and modern methods in teaching foreign languages.

Key words: Foreign languages, modern technologies, teaching methods, communicative method, flipped classroom, individual education, TV5 monde, Duolingo.

ВАЖНОСТЬ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

Аннотация

В этой статье говорится о важности изучения языка сегодня, а также о роли и значении передовых технологий и современных методов в обучении иностранным языкам.

Ключевые слова: Иностранные языки, современные технологии, методы обучения, коммуникативный метод, перевернутый класс, совместное обучение, TV5 monde, Duolingo.

XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI

Аннотация

Ushbu maqolada bugungi kunda til o'rganishning naqadar dolzabligi va xorijiy tillarni o'qitishda ilg'or texnologiyalar va zamovaviy metodlarning o'rni va ahamiyati to'g'risida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: Xorijiy tillar, zamonaviy texnologiyalar, o'qitish metodlari, kommunikativ metod, flipped classroom, individual ta'lim, TV5 monde, Duolingo.

Kirish. Xorijiy tillarni o'qitish ta'limi bugungi kunda jahon miqyosida katta ahamiyatga ega, chunki global munosabatlar va xalqaro hamkorlik kuchaygan sharoitda chet tillarini bilish zaruriyati ortib bormoqda. Ushbu soha doimiy ravishda rivojlanib boradi va yangi metodlar, texnologiyalar va yondashuvlar bilan boyib bormoqda. Buning yorqin misoli sifatida O'zbekiston-Fransiya hamkorligi: yangi imkoniyatlar eshigi ochilganligidir. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning Fransiya amalga oshirgan rasmiy tashrifi yurtimiz tarixida muhim voqealardan biri bo'ldi. Ushbu tashrif O'zbekiston va Fransiya o'rtasidagi do'stlik aloqalarini yanada mustahkamlashga, madaniy, ilmiy va iqtisodiy hamkorlikni kengaytirishga xizmat qiladi va xorijiy tillarni o'qitish sifatini oshiradi.

Prezidentimizning Parijda yuksak darajadagi uchrashuvlar o'tkazishi, O'zbekiston va Fransiya o'rtasida ilm-fan hamda ta'lim sohasida yangi loyihalarning yo'lga qo'yilishi biz, yosh avlod uchun keng imkoniyatlar eshigini ochadi. Ayniqsa, Fransiya universitetlari va ilmiy markazlari bilan hamkorlik loyihalari kelajakda bilim va malaka oshirishda muhim rol o'ynaydi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Xorijiy tillarni o'qitish ta'limi (xorijiy tillarni o'qitish metodikasi) - bu chet tillarini o'qitishning nazariyasi va amaliyoti bilan shug'ullanadigan pedagogik fan. Ushbu fan orqali o'qituvchilar chet tillarini samarali o'qitishning eng yaxshi usullari, metodlari va texnologiyalari bilan tanishadilar. Shu o'rinda, chet til o'qitish metodikasi, prof. Mixail Vasilyevich Lyaxovitskiy ta'riflashicha, ta'limning maqsadlari, mazmuni, vositalari, shuningdek, chet til yordamida ta'lim-tarbiya berish usullarini tadqiq etuvchi fan deya ta'rif bergan. Xorijiy tillarni o'qitish ta'limi quyidagi asosiy yo'nalishlarni o'z ichiga oladi:

1. Nazariy asoslar: Xorijiy tillarni o'qitishning pedagogik, psixologik va lingvistik asoslari. Bu soha tillarni o'rganish jarayonini tushunish va uni qanday qilib samarali tashkil etish kerakligi haqida bilim beradi.

2. O'qitish metodlari: Turli metodlarni qo'llash orqali o'quvchilarga chet tilini o'rgatish. Masalan, kommunikativ metod, grammatik-tarjima usuli, audio-lingval metod va boshqalar

3. Didaktik materiallar: Darsliklar, qo'llanmalar, audio va video materiallar, interaktiv dasturlar kabi resurslardan foydalanish.

4. Zamonaviy texnologiyalar: Xorijiy tillarni o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan (masalan, kompyuter dasturlari, onlayn platformalar, mobil ilovalar) foydalanish juda ommalashib bormoqda. Haqiqatdan ham, uning ko'plab afzalliklari bor. Masalan, talabalar tilni o'z vaqtlariga qarab va istalagan joyda o'rganishlari mumkin, ortiqcha sarmoya talab qilmaydi, ko'p bepul yoki arzonroq dasturlar mavjud. Bularga misol tariqasida: "Apprendre le français avec TV5 monde", "Radio France", "NRG.fr", "Duolingo", "Tandem", "Babbel", "Memrise", "Ibrat farzandlari" kabi ilovalar orqali til o'rganishni qiziqarli va interfaol qilish mumkin. Sun'iy intellekt (AI): Chatbotlar yordamida til o'rganish, masalan, ChatGPT yoki til o'rganish uchun mo'ljallangan AI yordamchilari ham til o'rganuvchilar uchun katta imkoniyatlar ochmoqda.

5. O'quvchilarning individual xususiyatlari: Har bir o'quvchining o'rganish uslubi, qobiliyatlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda individual yondashuvni qo'llash. Individual ta'lim trayektoriyalariga asoslangan, talabalarda kreativ fikrlash, amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan o'quv rejalari ishlab chiqish orqali talabalar qiziqishlari hamda kadrlar buyurtmachilari ehtiyojlariga muvofiq ta'lim dasturlarini shakllantirish nazarda tutiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Xorijiy tillarni o'qitishda zamonaviy metodlar talabalarning qiziqishini uyg'otish, o'qitish jarayonini samarali va qiziqarli qilish, shuningdek, til o'rganish jarayonini tezlashtirish maqsadida qo'llaniladi. Ulardan biri-kommunikativ metod (méthode communicative) — bu xorijiy tillarni o'qitishda eng keng qo'llaniladigan zamonaviy usullardan biri. Ushbu metodning asosiy maqsadi talabalarni real hayotda tilni samarali va moslashuvchan qo'llashga tayyorlashdir. Ushbu metod XX asrning 70-yillarida Angliyada vujudga keldi va til o'qitish tizimiga o'ziga xos yangilik bo'lib kirib keldi. Bunga sabab, endi o'quvchilar til o'rganish jarayonida nafaqat grammatika, balki so'zlashuv imkoniyatiga ega bo'lishadi va bu metod bir tilda o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini

rivojlantirishga qaratilgan . Kommunikativ metodning asosiy xususiyatlari:

1. Muloqotga yo'naltirilganlik. Darslar davomida talabalar bir-birlari bilan muloqot qilish, fikr almashish va munozaralarda qatnashish orqali tilni o'rganadilar. Grammatika va lug'at bilimlari muloqot jarayonida o'z-o'zidan o'zlashtiriladi.

2. Real hayotiy vaziyatlar .Muloqot davomida talabalar real hayotda duch keladigan vaziyatlarni (masalan, ko'chada tanishini uchratib qolishi, magazinda savdo qilish, restoranda buyurtma berish, sayohat qilish, ish suhbatida qatnashish) o'rganadilar. Rolli o'yinlar (jeu de rôle) va simulatsiyalar keng qo'llaniladi. Bu metod orqali talabalar tilni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar.

Un Français en voyage au Canada entre dans un café et, voulant être poli, il dit au serveur :

— Bonjour ! Je voudrais un café, s'il vous plaît.

Le serveur, un peu surpris, lui répond avec un grand sourire :

— Ben là, t'sais, tu l'as déjà, ton café !

Le Français regarde autour de lui, confus :

— Euh... Non, je ne l'ai pas encore...

Le serveur éclate de rire et lui explique :

— Ahhh, ici, "je voudrais" ça fait un peu comme si t'avais déjà ton café et que tu voulais autre chose. Dis plutôt "j'aimerais" !

3. Xatolarga nisbatan moslashuvchan munosabat. Kommunikativ metodda talabalar xato qilishdan qo'rqmasliklari kerak. Asosiy e'tibor nutqiy muloqotning oqibatiga qaratiladi, grammatik xatolarga unchalik e'tibor berilmaydi. Xatolar til o'rganishning tabiiy qismi sifatida qabul qilinadi. Bilamizki, til o'rganuvchilarda "Xato gapirsamchi" degan fikrlar bo'ladi. Har bir xatodan bir tajriba olamiz, shu xatoni qayta takrorlamaslikni o'rganamiz.

4. O'quvchilarning faolligi. Darslar davomida o'qituvchi emas, balki talabalar asosiy rol o'ynaydi. Ular mavzularni muhokama qilish, loyihalar tayyorlash va guruh ishlarida qatnashish orqali tilni o'zlashtiradilar.

5. Materiallarning amaliyligi. Darsliklar, audio va video materiallar, interaktiv mashqlar real hayotga yaqin bo'ladi. Masalan, e'lonlar, yangiliklar, reklamalar, filmlar, qo'shiqlar kabi materiallardan foydalaniladi.

6. Madaniyatni o'rganish: - Kommunikativ metodda tilni o'rganish bilan birga madaniyatni ham o'rganish muhim hisoblanadi. Talabalar o'rganayotgan til madaniyatining xususiyatlarini tushinishlari kerak.

Exemple: Investissez dans votre avenir avec notre école! Vous rêvez d'une carrière brillante? Rejoignez notre établissement et découvrez un enseignement de qualité, des professeurs expérimentés et une ambiance stimulante. Nos atouts :

- Cours personnalisés adaptés à vos besoins
- Accès à des ressources modernes et innovantes
- Stages professionnels garantis pour une expérience concrète

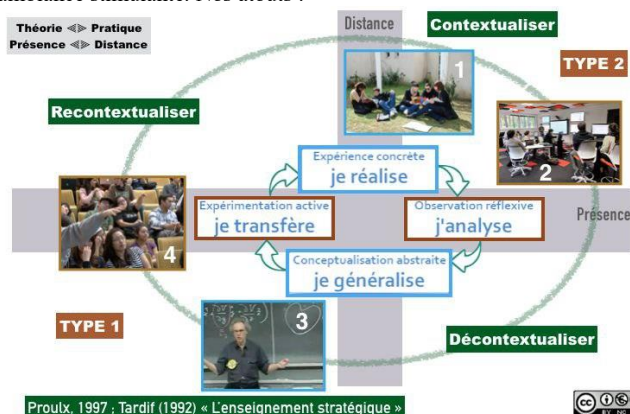
Inscrivez-vous dès aujourd'hui et ouvrez les portes de votre avenir! Pour plus d'informations, visitez notre site web ou contactez-nous.

Votre succès commence ici!

Tahlil va natijalar. Kommunikativ metodning afzal tomonlari deganda , talabalar tilni amaliyotda qo'llashni tezroq o'rganishini, nutqiy muloqot qobiliyati tez rivojlanishini, talabalar tilni o'rganishda qiziqish va ishtiyoq bilan qatnashishini, grammatika va lug'at bilimlari muloqot jarayonida tabiiy ravishda o'zlashtirilishini ko'rishimiz mumkin . Kommunikativ metodda talabalar muayyan rollarni (masalan, doktor va bemor, sotuvchi va xaridor) o'ynab, muloqot qilishadi, guruh bo'lib muayyan mavzular bo'yicha fikr almashishadi, muayyan mavzular bo'yicha loyihalar tayyorlash orqali tilni o'rganadilar, guruh bo'lib birlalikda vazifalarni bajarishadi.

Xorijiy tillarni o'qitish murakkab jarayon hisoblanadi, chunki sun'iy muhitda o'rganiladi. Asosan, chet tilida muloqot darsda o'qituvchi bilan kechadi .Shuning uchun pedagoglardan, doimo yangi va samarali til o'rgatish metodlarini bilishni taqazo etadi. Bugungi kunda flipped classroom metodi ham zamonaviy yondashuv hisoblanadi. Flipped Classroom (Classe inverse-Teskari Sinf)- bu talabalar darsdan oldin video darsliklar, maqolalar yoki boshqa materiallarni o'rganadilar, sinfda esa bu bilimlarni amaliy mashqlar va muhokamalar orqali mustahkamlaydilar. Bu metod talabalarning mustaqil o'rganish qobiliyatini oshiradi. Bu metodni 2007-yil Jonatan Bergmann va Aaron Sams o'z darslarini yozib olib, dars qoldirgan o'quvchilarga yordam berish uchun ularni Internetga joylashtirgandan so'ng o'rta maktabda teskari dars berishni boshladilar.

Inversiya darslari (Classe inversée) metodi bo'yicha ko'plab fransuz olimlari va pedagoglar tadqiqotlar olib borgan. Ular orasida Filip Merie — fransuz pedagog va ta'lim nazariyotchisi bo'lib, u ta'lim jarayonining innovatsion usullari, o'qitish metodlari va o'quvchilarning o'z-o'zini anglashiga qaratilgan yondashuvlari bilan tanilgan. Uning asarlari, pedagogik tajribalar va nazariyalar ta'lim sohasida muhim ahamiyatga ega. Uning fikricha, ta'lim jarayoni faqat bilim berish emas, balki shaxsiy rivojlanish va ijtimoiy integratsiya jarayoni hamdir. Uning pedagogik yondashuvi ko'p hollarda ochiq fikrlik, ijodkorlik va talabalarning faol ishtirokini rag'batlantirishga asoslangan. Shuningdek, u zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kiritish tarafdori bo'lgan.

Les classes inversées: intégration d'idées. <http://lebrunremy.be/WordPress/?p=868>

"Teskari sinf" Alen Taurisson (fransuz, ta'lim fanlari doktori) va Kler Herviu (fransuz olimi) tajribalari ko'ra juda istiqbolli ko'rinadi. Biz bilamizki, bu ta'lim modeli raqamli texnologiyalar asrida ayniqsa jozibador bo'lib, o'qituvchining roli juda katta, bunda bilimlarni o'zlashtirishga o'zini to'liq bag'ishlagan holda, undan kuchli bilim , o'qitishga yangicha va qiziqarli yondashuv talab qilinadi. Shunday qilib, Filip Merie fikricha , teskari sinfni haqiqiy "muqobil pedagogika" ga

aylantirish, hammaning talabani ham, o'qituvchining ham muvaffaqiyatiga xizmat qiladi va o'qitishning quvonchini qayta kashf qilish uchun muqobil yechimdir, deb hisoblaydi.

Xulosa va takliflar. Jamiyat taraqqiyotiga nazar tashlansa, uning rivoji bevosita ta'lim, ilm-fan bilan bog'liq ekani ko'rinadi. Bularsiz hech bir soha rivojlanmagan, kashfiyotlar qilinmagan, zamonlar yangilanmagan bo'lardi. Hozir ham dunyoning umumiy qiyofasi ilm-fan asosida takomillashib, o'z

shaklini belgilamoqda. Hatto, davlatlarning rivojlanganlik darajasi ulardagi ta'lim taraqqiyoti bilan baholanyapti. Shunga mos tarzda, jahonda ta'lim, ilm-fan sohalarida shiddat bilan rivojlanishda davom etmoqda. Global rivojlanish esa sohada yangicha yondashuvlar, zamonaviy tendensiyalar, ilg'or o'qitish tizimlarini joriy etishga keng yo'l ochmoqda. Zamonaviy metodlar talabalarning til

o'rganish jarayonini qiziqarli, samarali va amaliy qilishga yordam beradi. Ko'rinib turibdiki, o'rganish usullari xilma-xildir. Har bir metodni talabalarning ehtiyojlari va o'qitish sharoitlariga moslashtirish muhimdir. "Ish quroling soz bo'lsa, mashaqqatining oz bo'lur,-" deydi dono xalqimiz, shuningdek til o'rganishda to'g'ri tanlangan metod, muvaffaqiyat kalitidir.

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida PF-5847-son 08.10.2019 <https://lex.uz>
2. Yangi O'zbekiston "Individual ta'lim trayektoriyasimustaqil fikrli yoshlar safini kengaytiradi" 23.12.2023yil, 276-son
3. Alen Taurisson, Kler Herviu "Pédagogie de l'activité : pour une nouvelle classe inverse" 2015, fevrier
4. Les différentes méthodes d'apprentissages, Feb 1, 2023
5. Sadullayeva G.I. "Til o'rganishda immersive metodlar: tezroq va samaraliroq o'rganish uchun tilga sho'ng'ishning afzalliklari" Spanish international scientific online conference.
6. Altemueller, L., & Lindquist, C. (2017). Flipped classroom instruction for inclusive learning. British Journal of Special Education, 44(3), 341-358.
7. Jalolov J.. Chet tili o'qitish metodikasi. Toshkent -2012.
8. <https://la-conjugaison.nouvelobs.com/regles/grammaire/>
9. <https://lex.uz>
10. <https://www.protegeraltersecourir.fr>
11. <https://www.journauxfrançais.net/>
12. <https://tandem.net/fr>
13. <https://www.nrg.fr/podcasts/manu>
14. <https://quizlet.com/fr>